

FIȘA DISCIPLINEI

Crestinismul. Repere istorice și doctrinare

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Departamentul de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Masterat
1.6. Programul de studii / Calificarea	<i>Istoria religiilor. Geopolitica religiilor monoteiste (creștinism, iudaism, islam)</i>
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Crestinismul. Repere istorice și doctrinare				Codul disciplinei		OMR6001
2.2. Titularul activităților de curs					Pr conf. univ. dr. Grigore Moș			
2.3. Titularul activităților de seminar					Pr conf. univ. dr. Grigore Moș			
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	1	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DA	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					30
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					60
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					35
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)					2
3.5.5. Examinări					2
3.5.6. Alte activități					4
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				133	
3.8. Total ore pe semestru				175	
3.9. Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Frecventarea cursului în proporție de minim 70%. Studentii se vor prezenta la cursuri și seminarii cu telefoanele mobile închise
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Frecventarea seminariilor în proporție de cel puțin 70%. Termenul predării și susținerii lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se acceptă cererile de amânare decât pe motive obiectiv întemeiate. Nu sunt acceptate lucrările care nu sunt elaborate în conformitate cu exigențele și metodologia de elaborare și expunere a unei lucrări științifice (studierea temei pe baza bibliografiei indicate și expunerea cu respectarea metodologiei citării).

6. Competențele specifice acumulate¹

Competențe profesionale/esențiale	<i>Îndrumă oameni</i> • Îndrumă oamenii oferindu-le sprijin emoțional, împărtășind experiențe și oferind sfaturi persoanei pentru a o ajuta în dezvoltarea personală, precum și adaptând sprijinul la nevoile specifice ale persoanei și acordând atenție solicitărilor și așteptărilor acesteia <i>Efectuează cercetare științifică</i> • Se angajează în conceperea sau crearea de noi cunoștințe prin formularea de întrebări în legătură cu cercetarea, prin cercetarea, îmbunătățirea sau dezvoltarea de concepte, teorii, modele, tehnici, instrumente, software sau metode operaționale și prin utilizarea de metode și tehnici științifice <i>Gestionează drepturi de proprietate intelectuală</i> • Se ocupă de drepturile juridice private care protejează produsele ce fac obiectul drepturilor de proprietate intelectuală împotriva încălcării <i>Interacționează profesional în mediile de cercetare și profesionale</i> • Dă dovadă de considerație față de ceilalți, precum și de colegialitate • Ascultă, oferă feedback și răspunde în mod perceptiv altora, ceea ce implică, de asemenea, supravegherea și conducerea personalului într-un cadru profesional <i>Gestionează cunoștințele în vederea unui impact strategic</i> • Sporește impactul și utilizarea rezultatelor cercetării în cadrul politicilor, asigurându-se că cele mai utile fapte sunt comunicate și înțelese în timp util pentru ca factorii de decizie să le ia în considerare pe parcursul întregului ciclu de elaborare a politicilor <i>Solicită finanțare pentru cercetare</i> • Identifică principalele surse de finanțare relevante și pregătește cererea de grant pentru cercetare în vederea obținerii de fonduri și granturi <i>Gestionează date în domeniul cercetării</i> • Produce și analizează date științifice provenite din metodele decercetare calitativă și cantitativă • Stochează și păstrează datele în baze de date de cercetare • Sprijină reutilizarea datelor științifice și este familiarizat(ă) cu principiile de gestionare a datelor deschise <i>Aplică principii de gestionare a conflictelor</i> • Își asumă responsabilitatea pentru tratarea tuturor plângerilor și alitigiilor, manifestând empatie și înțelegere pentru soluționare <i>Aplică toate protocoalele și procedurile de responsabilitate socială</i> • Abordează o situație de risc de probleme în mod profesional cumaturitate și empatie <i>Reprezintă organizația</i> • Acționează în calitate de reprezentant al instituției, al societății sau al organizației în raport cu lumea exterioară
Competențe transversale	<i>Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie</i> • Studentul va fi capabil să evalueze consecințele și impactul ideilor, oportunităților și acțiunilor • Studentul va fi capabil să evalueze consecințele morale și etice ale acțiunilor • Studentul va fi capabil să urmărească valorile etice și credințelor religioase • Studentul va fi capabil să acționeze în conformitate cu valorile etice și religioase

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• La finalul cursului studenții vor cunoaște principalele momente ale istoriei teologice a Bisericii și doctrina creștină în raport cu alte sisteme de gândire religioase
---------------------------------------	---

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

7.2 Obiectivele specifice	- Dobândirea cunoștințelor și abilităților necesare dezvoltării competențelor specifice, profesionale și transversale, enunțate mai sus. - Cunoștințele dobândite vor permite înțelegerea altor cursuri, din domeniile studiilor biblice, sistematice și practice. - Tematica permite cunoașterea elementelor de bază ale doctrinei creștine și prezentarea acestora în comparație cu alte religii - Realizarea mai eficientă a conexiunilor între diferitele mentalități religioase. - Înțelegerea diferitelor tensiuni geo-politice pe baza acumulării de cunoștințe din domeniul istoriei religiilor. - Înțelegerea actualei configurații creștine; - Identificarea unor posibile modele de dialog interreligios și intercreștin; - Crearea pârghiilor de dialog pentru a depăși diferențele și tensiunile pe baze inter-etnice și religioase. - Dobândirea unor cunoștințe care ajută la crearea unor viziuni integrative în noua configurație europeană.
----------------------------------	---

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Creștinismul în raport cu celelalte religii. Specificul monoteismului creștin.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
2. Chipul evanghelic al Mântuitorului Iisus Hristos.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
3. Sinteza bizantină.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
4. Disputele teologice privitoare la Sfânta Treime. Sinodul I și II Ecumenic	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
5. Disputele hristologice. Sinoadele ecumenice III-VII.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
6. Marea schismă dintre catolici și ortodocși	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
7. Controversa isihastă	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
8. Ortodoxia post-bizantină și Occidentul. Impactul confesiunilor eterodoxe și ideologiilor occidentale în Răsărit	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
9. Elemente de doctrină creștină: cunoașterea lui Dumnezeu.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră

10. Elemente de doctrină creștină: cosmologia.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
11. Elemente de doctrină creștină: antropologia	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
12. Elemente de doctrină creștină: soteriologia și eclesiologia	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
13. Elemente de doctrină creștină: eshatologia.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
14. Dialogul ecumenic și inter-religios.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	1 oră
Bibliografie 1. Armstrong, Karen, <i>O istorie a lui Dumnezeu. Iudaism, creștinism, islam</i>, Editura Cartea Românească, București, 2001 2. Bertholet, A., <i>Dicționarul religiilor</i>, Iași, 1995. 3. Comte, Fernand, <i>Cărțile Sfinte</i>, trad. Dumitru Purnichescu, Edit. Enciclopedică, București, 1994. 4. Culianu, Ioan Petru și Mircea Eliade, <i>Dictionar al religiilor</i>, Ed. Humanitas, București, 1993. 5. Davy, Marie - Madeleine, <i>Enciclopedia Doctrinelor Mistice</i>, vol. II, Edit. Amarcord, Timișoara, 1998. 6. Delumeau, Jean, (editor), <i>"Religiile lumii"</i>, trad. Bogdan Budeș, Edit. Humanitas, București, 1996. 7. Eliade, Mircea în <i>Istoria credințelor și ideilor religioase</i>, trad. Cezar Baltag, edit. Științifică și Enciclopedică, București, 1986. 8. Eliade, Mircea, <i>Tratat de istoria religiilor</i>, Edit. Humanitas, București, 1992. 9. <i>Encyclopédie des Religions</i>, coordonator Frédéric Lenoir et Ysé Tardan-Masquelier, vol. I-II, Edit. Bayard, Paris, 1997. 10. Huntington, Samuel P., <i>Ciocnirea civilizațiilor și refacerea ordinii mondiale</i>, trad. Radu Carp, Editura Antet, Filipeștii de Târg, jud. Prahova. 11. Jurcan, Emil, <i>Neopăgânismul Europei la început de mileniu al treilea – o provocare pentru credința creștină</i>, în vol. „Identitate creștină și dialog în noul context european”, (simpozion internațional organizat în perioada 5 – 7 mai 2006 de Facultatea de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia), Edit. Reîntregirea, ISBN 973-7879-40-6, Alba Iulia, 2006, p. 174 – 192. 12. <i>Marile Religii</i>, coordonator Philippe Gaudin, Edit. Orizonturi și Lider, București, 1995. 13. Rus, Remus, <i>Istoria religiilor</i>, Manual pentru Seminariile teologice, București, 1991, 348 p. (în colaborare cu Pr. Conf. Alexandru Stan); 14. Rus, Remus, <i>Noțiunea de sacrificiu în marile religii „Ortodoxia”</i>, an XXVI, 1974, p. 185 – 201; 15. Rus, Remus, <i>Poziții creștine față de religiile necreștine</i>, în "Ortodoxia", an XXV, 1973, nr. 2, p. 264-276; 16. Rus, Remus, <i>Scrierile sacre ale marilor religii</i>, în „Ortodoxia”, an XXV, 1973, nr. 1, p. 66-82; 17. Rus, Remus, <i>Sensul și semnificația termenului "religie" în marile tradiții religioase actuale</i>, în „Glasul Bisericii”, an XLIV, 1985, nr. 10-12, p. 684-697; 18. Vasilescu, Emilian, <i>Istoria religiilor</i>, ed. I, București, 1975. 19. Vasilescu, Emilian, <i>Sincretismul religios în vremea noastră</i>, în ST, an. XIX, 1967, nr. 3-4. p. 144-156; 20. Velasco, J. Martin, <i>Introducere în fenomenologia religiei</i>, trad. Cristian Bădiliță, ed. Polirom, Iași, 1997. 21. <i>Originile creștinismului</i>, Editura Polirom, Iași, 2002.		
8.2. Seminar		
1. Creștinismul în raport cu celelalte religii. Specificul monoteismului creștin.	Dialog, analize lucrări de seminar	2 ore
2. Conștiința de Sine a lui Hristos ca Dumnezeu și Om, exprimată în mărturiile nou-testamentare.	Dialog, analize lucrări de seminar	2 ore

3. Sinteza bizantină.	Dialog, analize lucrări de seminar	2 ore
4. Disputele teologice privitoare la Sfânta Treime. Sinodul I și II Ecumenic	Dialog, analize lucrări de seminar	2 ore
5. Disputele hristologice. Sinoadele ecumenice III-VII.	Dialog, analize lucrări de seminar	2 ore
6. Marea schismă dintre catolici și ortodocși	Analize lucrări de seminar	2 ore
7. Controversa isihastă	Analize lucrări de seminar	2 ore
8. Ortodoxia post-bizantină și Occidentul. Impactul confesiunilor eterodoxe și ideologiilor occidentale în Răsărit	Analize lucrări de seminar	2 ore
9. Cunoașterea lui Dumnezeu în Ortodoxie: sensul afirmativ al negației apofatice	Dezbatere argumentativă	2 ore
10. Dogma creației ex nihilo.	Dialog, analize lucrări de seminar	2 ore
11. Ideea transcendentalului în antropologia creștină.	Dialog, analize lucrări de seminar	2 ore
12. Elemente de doctrină creștină: soteriologia și eclesiologia	Dialog, analize lucrări de seminar	2 ore
13. Judecata universală și viața de veci. Problema apocatastazei.	Dezbatere argumentativă	2 ore
14. Dialogul ecumenic și inter-religios.	Dezbatere argumentativă	2 ore

Bibliografie specială

1. Ică jr., Ioan I., *Canonul Ortodoxiei, I, Canonul apostolic al primelor secole*, Editura Deisis, Sibiu, 2008.
2. Cavallo, Guglielmo, *Omul bizantin*, traducere de Ion Mircea, Editura Polirom, București, 2000.
3. Brown, Peter, *Întemeierea creștinismului occidental*, traducere de Hans Neumann, Editura Polirom, 2002.
4. Chadwick, Henry, *East and West: The Making of a Rift in the Church, From Apostolic Times until the Council of Florence*, Oxford University Press, New York, 2003
5. Danielou, Jean, *Reflecții despre misterul istoriei*, traducere de Willi Tauwinski, Editura Universității, București, 1996.
6. Deseille, Placide, *Nostalgia Ortodoxiei*, traducere de Dora Mezdrea, Editura Anastasia, București, 1995.
7. Felmy, Karl Christian, *Dogmatica experienței eclesiale*, traducere pr.prof.univ.dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu, 1999.
8. Florosvki, George, *Biserica, Scriptura și Tradiția*, traducere de Florin Caragiu și Gabriel Mândrilă, Editura Platytera, București, 2005.
9. Hussey, J. M., *The Orthodox Church in the Byzantine Empire*, Oxford University Press, 1986 (forward and bibliography supplement by Andrew Louth, 2010).
10. Lafont, Ghislain, *O istorie teologică a Bisericii*, traducere de Maria Cornelia Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2003.
11. Lossky, Vladimir, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, traducere de pr. Vasile Răducă, Editura Anastasia, București, 1993.
12. Meyendorff, John, *Teologia bizantină. Tendințe istorice și teme doctrinare*, traducere de Alexandru Stan, EIBMBOR, București, 1996.
13. Stăniloae, Dumitru, *Teologia dogmatică ortodoxă*, 3 volume, EIBMBOR, ed. II, București, 1996; ed. III, București, 2003
14. idem, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Editura Omniscope, Craiova, 1993.
15. Matsoukas, Nikos, *Introducere în gnoseologia teologică*, traducere de Maricel Popa, Editura Bizantină, București, 1997.
16. Nellas, Panayotis, *Omul – animal îndumnezeit*, traducere de diac. Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 1994.
17. Pelikan, Iaroslav, *Tradiția creștină, O istorie a dezvoltării doctrinei, vol. I-V*, traducere de Silvia Palade, Nicolai Buga, Mihai Silviu Chirilă, Editura Polirom, Iași, 2004, 2006, 2008.
18. idem, *Creștinismul și cultura clasică*, traducere de Sergiu-Adrian Adam, Editura Doxologia, Iași, 2018.
19. Runciman, Steven, *The Great Church in captivity*, Cambridge, University Press, 1968.
20. Mos Grigore-Dinu, *Ortodoxie și Occident. Problema influențelor eterodoxe în teologia ortodoxă*, Editura RENASTEREA, Cluj-Napoca, 2013.
21. Vasilios, Arhim., *Intrarea în Împărăție*, traducere de pr. prof. dr. Ioan Ică, Editura Deisis, Sibiu, 1996.
22. Evdokimov, Paul, *Ortodoxia* (Neuchatel, 1965), trad. de Irineu Ion Popa, Ed. IBMBOR, București, 1996.
23. Alfeyev, Ilarion, *Taina credinței, Introducere în Teologia Dogmatică Ortodoxă*, Editura Doxologia, Iași, 2014.
24. Pavel, Aurel; Toroczkai, Ciprian Iulian, *Adevărul și falsul ecumenism*, Editura Andreiana, Sibiu, 2010.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Cursul este o formă de dialog inter-religios, intercultural și de analiză geo-politică pe teme religioase.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student</i>	70%
		-	-
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	-
	<i>- Activitate la seminar</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	15%
		<i>Implicare în dezbateri seminarial</i>	15%
10.6 Standard minim de performanță: Cunoaște elementele de bază istorice și doctrinare ale creștinismului în context cultural, ecumenic și inter-religios.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

Nu se aplică

Data completării:
05.04.2025

Semnătura titularului de curs



Semnătura titularului de seminar



Data avizării în departament:
17.04.2025

Semnătura directorului de departament



² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".